

Изази субјотом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у азату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се поштомском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отпраћивши поштом
на коју драго пошту, а коме је
наручице, може се преплатити
код г. *Петра Рамановића*, Н. П.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Мите Стајића* књижара у Био-
граду. Доноси се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет слова
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. В. Господар стигао је
јутрос из Никшића на Цетиње са
пратњом.

— Њ. В. В. Њаз Данило и
Њагиња Милица стигли су из Бара
на Цетиње са пратњом.

— Њ. С. Њагињица Ксенија
вратила се је проишле недеље из
Петрограда са пратњом.

— Г. Губастов, царско-руски
министар резидент, отпутовао је да-
нас на допуст. За вријеме његова
осуства замјењиваће га г. Лермонтов,
секретар легације, у својству отпра-
вника послова.

— Г. Долеман, француски кон-
сул из Сарајева, стигао је ових
дана на Цетиње са госпођом, на је
отпутовао у Никшић.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 24 септембра.

Пипући о извршеној пресуди
биоградског пријектног суда, петро-
градско „Н. Време“ вели: „Под те-
ретом опћег негодовања против са-
мозваног србијског диктатора ова се
земља одседе налази у савијем ис-
кљученом положају, још беспримјер-
ном у политичкој историји Јевропе
у другој половини овога вијека на
измаку. Мора се дубоко жалити
несрећну Србију, којом управљају
људи, који нијесу у стању да нигде
у иностранству могу себе оградити
од најопштијег укора. Садашњу срп-
ску владу безусловно игнорирају
све друге јевропске владе. Њезино
сушествовање трпи се само по међу-
народнијем приликама, у којима
она не игра рјешително никакву
улогу. И тако ће трајати све док
Милан Обреновић више или мање
добровољно не остави земљу, коју
тако тероризира, и која му је обвеза
постигнутијем међународнијем
бајкотирањем. Такав положај не може
се дуго уздржати. Осуђени биоград-
скијем извапреднијем судом мореју
што прије бити избављени од тежге
судбине, која их је постигла. Милан
Обреновић мора оставити Србију,
која стење под гњетом његове звје-
рске самовоље. Само том цијеном
може бити успостављено нормално
стање, у међународном смислу ријечи,
ове словенске и православне државе,
која пружа у данашњијем приликама
врло озбиљну опасност за мир на
балканском полуострву, који иптити
Русија и Аустро-Угарска, силом по-
стојећега међу њима специјалнога
спораума.“

Новопокренути вриједни петро-
градски лист „Русија“, испитујући
како се иностранство заузимало за
осуђенога Драјфуса, овако наставља:
„Није ли чудновато што се јевропско
јавно миљење тако равнодушним
снокојством односи према дивљачком
дјелу грубе самовоље, што је у Био-
граду учињено над цијелом масом
невинијех најчеститијех људи у Ср-
бији? Одиста нико не држи, да су
осуђени у биоградском процесу криви
преступа, за које су их осудили су-
дије Милана Обреновића. А о Драј-
фусу се то не може рећи: и ако не
половина, то је на сваки начин велики
дио јавног миљења увјерен у његову
кривицу, а велики дио онет сумња.

Па за што је према Драјфусу показано
толико саучешћа, а према српским
радикалима, осуђенијема у Биограду,
нико никакво саучешћа не показује?
Такво држање према судбини поште-
нијех српскијех патријота јесте по-
средно одобравање Милану и подр-
жавање његовог даљег насиља. Осле
ће Милан Обреновић још нагље по-
ступати са својим политичким
противницима — са својема поште-
нијем људина. Вило је гдје у којем
листу чланака са слабијем опомена-
ма и меканијем пријетњама. Али ти
чланци не оставише ни трага оне
задружне новинарске кампање, која
се водила за Драјфуса. Те се и по-
хотице намеће мисао, нијесу ли
имали право они, који су видјели
иностраној драјфусарској агитацији,
не осјећање против неправде, него
другу циљ, која нема ништа оп-
штега са хуманошћу. Оправдањем
Драјфуса хтјело се оцрнити оне,
који су га осудили, и та жеља да
се суци оцрне била је главна. Оправ-
дати Драјфуса значило је уништити
авторитет францускијех генерала,
поизити француску војску и дока-
зати, да држава, у којој постоји
тако покварена војска, нема права
да постоји у реду великијех држава.
И људи, који су бранили осуду
Драјфусову, добро су схваћали ту
тајну циљ драјфусарске агитације,
и за то су улагали толико страсти у
борби. Само се тако може разумјети
огромна разлика између држања пре-
ма Драјфусу и према српским па-
триотима. Но зар је у Јевропи умр-
ло јавно миљење? Зар се у перно-
дијској нитамни неће појавити по-
рив истинског чувства човјекољуб-
ља? Зар су тако писко пала сва на-
ша сабраћа? Зар се неће већ отпо-
чети заузимање за честите људе?
Штампач је моћна сила. Она може
учинити, ако не све, то врло много.
Њезино једнодушно захтјевање не
може да не буде испуњено. И она је
дужна заузимати се упорно. Не у име
јединијех или другијех политичкијех
начела, него у име правде и човје-
чтва. Оставимо на страну политичке
странке и међународне конвенције:
оставимо на страну рачуне о користи
једне или друге државе; него мисли-
мо само о једном: о невини страда-
јућим људима. Тражимо сви њихово
ослобођење. И под напором напих
општијех захтјева сломиће се упо-
рство покваренога зликовца. Он ће
оступити, он мора да оступи. Ствар
је дипломатскијех капцоларија тра-
жити начина како ће дјеловати на
Краља Александра. А наша је ствар
захтјевати и изградити ослобођење
честитијех људи... Позивљемо сву
штампу, да врши своју дужност“...

О сукобу Инглеско са транзвал-
ском републиком држали су у Лон-
дону застолне бесједе министри Бал-
фур и Ритчи. Оба су министра
увјеравали, да је влада принуђена,
да се држи у јужној Африци поли-
тике, која ризикује да доведе до рата
са Транзвалом, и да у случају, ако
рат букне, сва одговорност пада на
пресједника Кригера. Г. Балфур је
изјавио, да Инглеска не може и не
хоће уступити, јер то не допунтају
ни интереси јужне Африке, ни ци-
визација, ни национална част. Г.
Ритчи изјавио је увјерење, да ће
парламенат одобрити држање влади-

по према Транзвалу. Кабинет је у
томе питању једнодушан. Сви чла-
нови његови желе мирно рјешење,
али то рјешење зависи од признања
потпуне равноправности свијех Јев-
ропцаца у Транзвалу. Влада не
намјерава дирати у независност
трансвалске републике, што се тиче
њенијех унутрашњијех ствари, али
рат постаје све вјеројатнији, усљед
упорности пресједника Кригера. На-
водићи ове изводе министарскијех
бесједа, „Н. Време“ вели: „Може
се унапријед рећи, ако ствар дође
до рата, да ће парламенат дати
нужна повчана средства, да се Тран-
звал и Оранжева република, која је
уз Транзвал пристала, претворе у
просте инглеске колоније. Јавно
миљење у Инглеској већ је приу-
готовљено, а у министарству ће се
трудно наћи људи, који би ступили
у борбу са г. Чемберленом, који о-
давна тежи да претвори сву источну
половину Африке од рта Добре Наде
до Кајира у инглеску колонију. Јед-
но само може задржати Инглеску
од напада на Транзвал — ако уз
Оранжеву републику прискочу у
помоћ Транзвалу тако звани Афри-
кандери (Холандези) из капске ко-
лоније. У рукама ових Африкандера
се сада власт налази. Они састављају
већину капског парламента, који по-
држава министарство. Ствар неће
доћи до оцјењене капске колоније
од Инглеске, како њеки мисле, али
симпатије војине њеног становниш-
тва према Бурима доста сметају Ин-
глеској у њезино намјери. Ослонац
ратног дјеловања инглеске војске
неће бити поуздан и продужење
рата ће од тога много зависити. Има-
јући за собом Африкандере а пред-
бом Буре транзвалске и оранжеве
републике, инглеска војска неће лако
достиги своју сврху. Не говорећи већ
о огромном расходу већ учинијем,
треба ће још много милиона, у часу,
када у Судану постаје скоро неиз-
бјежно обновљење ратног дјеловања
против Калифа, који још није тако
побијеђен, као што је тврдила ин-
глеска штампа послје заузећа Хар-
тума сердаром Китчинером. Ипак
трудно да ће савјети здравог разума
у Инглеској надвладати тврду одлуку
г. Чемберлена да доведе ствар до
рата...“

Прашка „Политик“ пита: „Ка-
кав положај заузимљу јевропске силе
према тој опасности рата у јужној
Африци? Њемачка показује врло
сумњиво држање. И ако пема ника-
квијех политичкијех него само финан-
цкијех интереса у јужноафрички-
јем републикама, ипак излази, по
тајном уговору, који је назад неколико
времена био закључен између Ин-
глеске и Њемачке, што се и са
званичне стране признало, да Ње-
мачка не намјерава противити се ни
побједи инглеској, ни експлоатирању
те побједе. Сада је питање, каква је
наклада стављена у изглед Њемач-
кој за то њезино држање. Руски
листови претресају то питање и
мисле, да ту накладу треба тражити
у Малој Азији, на опажају, да се
ту тиче сфере рускијех интереса.
Један руски лист вели, да дипло-
мација континенталне Јевропе има
више интереса, да не допусти Ин-
глеској, да завлада јужном Африком,
него ли да је потпомаже. Важно је
питање и покрет добровољаца у

помоћ Буре. Говори се, да Ингле-
ска намјерава станути на пут томе
покрету, напшто један добро обавје-
штени руски лист изјављује, да ће
Русија можда одлучно проговорити.
Једном бечком листу саопштавају
из дипломатског извора, да ће Русија
и Француска интервенирати да се
дође до арбитража на основу ханке
конвенције, али да Инглеска по свој
прилици неће пристати, јер сматра
Транзвал зависном државом. Из снега
овога излази, ако Инглеска у посљед-
њем часу не устукне, да престоје
тешке и јевропском миру пријетеће
компикације.“

Перјанички кор установио је блаже-
нопочивши Господар Митрополит Петар II.
из момака од бољијех кућа, којијема су
били познати не само отац и ђед него и
даљи им претци. Они врше дужност тјело-
хранитеља Господаренијех, уз кога се на-
спитавају за вршење грађанскијех и војни-
кијех дужности по унутрашњости. Тако
перјаничко тијело ужива општу част у
народу, као што млади Црногорац сматра
великијем одликовањем бити перјаником.

Перјаничка установа најбоље се огле-
да у следећој завршној китици „Перја-
ничког кола“ Њаза-Пјесеника:

*Ми см' од оног смјелог јата,
У коме се измјенило
Црвљ јунаштва и поштена,
Што ј' у горе ове било!*

Ево какав положај нун части зау-
зимље у Црној Гори перјаничко тијело!
И према томе лако је увидјети колико је
истине у исказу неког Крезовића, који се
приказао пријеком суду биоградском као
перјаник Њ. В. Господара, и на чијем се
исказу оснива изречена пресуда противу
толико заслужнијех и честитијех Срба!

Та мрачна особа не само да није ни-
кад припадала перјаничком тијелу, него је
нико на Цетињу никад није ни видио, ни
чуо за њ, прије него ли ју је извела
биоградска полиција као главнога снога
свједока пред пријекним судом....

ИЗ ПРИЗРЕНА.

Цариградски листеник петроградског
листа „Русија“ саопштава један врло кар-
актеристичан инцидент, што се збио у
Призрену.

Хафиз-паша, валија косовски, прии се
енергично заузео, да укроти Арнауце. Огу-
да велико незадовољство противу њега у
Арнаутску, ком је Призрен средиште. На-
против, мутесариф призренски Реуф-паша,
подржавао је то незадовољство против вали-
је и потицао Арнауце против Христи-
јана. У исто доба подмећао је ногу своје
старјешини и интриговао противу њега у
Цариграду.

Тијем положајем користовала се ау-
стријска пропаганда; и аустријски консул
у Призрену употребљавао је мутесарифа
Реуф-пашу против Хафиз-паше, рачунајући,
да ће помоћу лукавог интриганта оборити
косовског валију, који енергично сузбија
аустријску пропаганду како у Македонији
тако и у Арбанији.

Напошетку све те интриге пронаведе
су у Призрену узрујаност међу арнаутским
становишством. Мјесни трговци, бегови и
духовенство саставили су се по кафанама
и договарали се какве мјере да узму про-
тив Хафиз-паше. Говорило се и о устанку
оружјем у руци, али умјеренији су успјели,
да томе стану на пут, па да се ограничи
на демонстративни протест. Тако су се 10
августа скупили у џамији све старјешине
и закључили, да се затворе све трговине
и да се обустани пазар, док не буде зами-
јењен Хафиз-паша другијем валијом, или
призренски округ одијељен од косовског
нијајета. Послије те скуштине три хи-

љаде грађана, који су чекали одлуку, одма се расијаше по вароши, нагонени трговце и занатлије да затворе своје дућане. И одма се свака радња прекинула, а само су радиле кафане, вршећи своју на исту познату улогу политичких клубова. Мунтесариф је то одма телеграфом саопштио у Цариграду. У исто доба и прваци арнаутски телеграфали су Султану, молећи да им допусти послати му једну депутацију. И одлучише да пошљу дванајестину, по једнога од сваког арбанашког племена, а као припремског депутата изабраше Рауф-пашу, који је већ 22 августа стигао у Цариград.

Али одма, тек је стигао тај депутат побуњеног града, био је отпуштен из службе, а сва је прилика, да ће и остали депутати бити упућени да се покоримају Хафиз-пашини. Тако се овога пута Арнаути преварише, и аустријске интриге не увијечаше се успјехом. Али се не зна чим ће се све ово свршити, јер би се Арнаути могли одушати, и ако је сам Хафиз паша на челу регуларне војске кренуо пут Призрена.

Хафиз-паша је побједио благодарски своје личнемо упливу на Двору. Један Султанов секретар, persona gratissima у Индизу, Таксим-паша изразио се приватно да Хафиз-паша ужива потпуно повјерење Султаново. И то је најбоља гаранција противу свију интрига, које траже да оборе Хафиз-пашу.

Тако доноси петроградска „Русија“ из Цариграда.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Нека нам коњи не жеђују.) Са свим несвесно кини многи газда своје коње. Свугдје се скоро у нас Срба држи, да коње не треба никада појити прије, него што су се сити најели.

По ово мишљење није добро. Погледајте само на пса, како жељито пије воду, кад га умор и врућина изноји? Дакле од жеђа, што га подилази, али зато ипак тражи воду. Па и човек — особито, кад му нико не пријети — врло се радо мапи за суд с водом, када га облије најјачи зној. Тако јакса жеђ мора саопастити и спроте коње, који у хаму теже.

Наш газда кад испрегне коње из кола посље дуже радње, неће их ни за које новце напојити, него им изнесе прво најсупљу храну, што само има, мјесто да му даде воде, којом ће надокнадити онај силни зној, што га је радећи и пекући се напојио. Тај зној изнесе дневно по неколико килограма. Па код коња јак зашче, да ли ће се храна у стомаку добро укрпатити и сварити од тога, да ли ју је коњ добро у устима плувачком овлажио. Човјек излучи дневно $\frac{1}{2}$ —1 килограма плувачке а коњ 4 килограма. Из овога свако може лако увидјети, да варење у коња који је већи дио воде из себе на зној потјерао не може бити честито, јер је коњ оскудан у потребној плувачици. Онда није никакво чудо, ако коњи примизгивају, брајају, пате од стомака и других нево-

ља. Није чудо ако и мршаве непрестано и крај најбоље хране.

Разумије се, да тиме нијесмо хрјели то рећи, да чим ко испрегне коња, да га одмах води на бунар, па ма га облила била пјена, то никако. И ми смо одлучни против тога, да се прегријаном коњу даје студена, ледена вода, од које зебу зуби, јер од ње је болест готова. У оваким приликама треба увијек дати воду смлачену и смлачену са прегрију крупних мекња. Врло је пробитачно ведро за двије трећине налити водом а поети је одозгоре добрим омутим сијена, да кроз њега коњ мора воду еркати. Тиме ће коњ полако пити а уз то још смлачену воду. Прегријаном коњу не треба од једаред воде, колико му ерде ните, него га је боље на два маха напојити и то онако, као што мало час рекох. О овом замашном питању чинили су учени људи разноврне огледе, који свиједоче, да се појење прије јела снагда може препоручити.

„Нива.“

(Избор сјемена за сјетву.) Каже се: „Какво сјеме, такав плод.“ Ако си посјео честито и ваљано сјеме, онда ће ти тако и уродити. Нијеси ли то учинио, замаш ти се и пада ти. И кад знамо, да је тако, треба онда, да се по томе и вадамо. Треба, да гледамо, да што одличније сјеме у земљу бацимо, да нам се труд и зној, што их поднесемо, наплати.

Када се сеје изроди, буди усељд дуге употребе, буди усељд недовољних услова, буди, што се у гајењу занемарити, наш ти човјек не посее ни овамо ни онамо, него онако негледуна куни зрно за сјеме од првог комшије или Чивута трговца. А ако баш који посее, да нађе добро сјеме, то редовно изгуби из вида, је ли то сјеме баш и за његову земљу. Ни једно ни друго не ваља! Да је тај настојао, да измјеђу своје стрпине одабере увијек себи зрно за сјетву, да таку врсту, која је његова рођена и која се већ привикла на његову њиву, пашмени и подиже, не би требало на далеко посезати, нити за кљекавим сумњивим врстама, нити би морао тријети штету за цијело оно вријеме, догод онет једанред повољно вријеме и добре године не поправе саме сјеме тих свију немарних домаћина. Треба и наши људи, да се приуче, да свом снагом настоје, да своје производе што јаче сами усавишују и дотјерују. И није то у нас случај само код одабирања сјемена. Исто је то тако и код подизања и гајења кућних блага. И ту грешимо јак, кад запостављамо своје и најгорима туђима расама. А не може се, богме, све од расе ишчекитати, и није сваки комад, што је од једне пете расе и једнако вриједан. И као што се код подизања блага непитивањем долази до онога најљешег и најваљанијег, тако пето ваља радити и код сјемења за сјетву, а то бива: избором, одабирањем, сортирањем сјемена.

За сјетву нам је потребно свакојако најбоље и најљешње зрнце. А најљешње је и најбоље онет оно зрнце, које је најтеже. Рећи ћемо и зашто је то тако. Зрно сјемени састоји од клице и брашница. И у колико се клица код клијања развија, у толико се брашница тропи. А догод биља не искаја т. ј. догод се не

почне зеленити, дотле мора да црпи храну из брашница. И та се храна не даде са ничим надокнадити: ни добрим глом, ни љубрењем, нити чим другим. Дакле што је то брашница богатије, то ће се бујније и клица развијати. А најбоље јемство за све то је тежина зрна. Ето, зато смо нагла-сили, да је за сјетву потребно најтеже зрнце и зато баш треба на то особито и највише пазити код одабирања и сортирања за сјетву. Прије се бркала величина зрна се тежином. Ако је зрно било велико, значило је, да је добро, свеједно, као и када је било тешко. По то није свеједно. Главна је тежина зрна, а у другом тек реду узима се обзир на величину зрна. Ево и примјера, да се види, е одабрано тешко зрно највише одлучује. Посијан је 1 хектар земље са сортираним сјеменом и један са несортираним. Винак у зрнељу са сортираног хектара изио је 1217 кила. Тежина тога усеја одекочила је по хектолитру од 77.2 на 78.7 кила. А новчан добитак изашао је 110 фиорина, што је постигнуто, наравно, само тиме, јер је усеј био добро сортиран.

Посље свега тога може се слободно утврдити, да величина дохотка расте подједнако с тежином зрна и да тешко и цуно зрнце доноси све већу множини тежих, пунијих и једријих зрна, а не треба ни спомињати, да је тако зрнце увијек епо-собније, да животињу и јачу биљку даде, која ће се и брже развити и боље убокорити. Код сортирања се, дакле, у првом реду гледа на тежину, а по том истом на величину и форму зрна.

Добро се сјеме може одабрати само чишћењем на ваљаном тријеру. Али још сигурније је, да се праве расадници жита. Прије жетве одрежу се на њиви најљешње влати. Оне се измлате и посјеју на засебном простору, који мора ваљано његован бити. На овом засебном простору добијено жито очисти се на тријеру. И то ће онда сјеме добро бити. Тако се сваке године на расаднику сјеје најбоље зрно, а само зрно на расаднику добијено употребити се за сјеме.

(Гљиве.) Сада је вријеме јесеним гљивама. Посље лијепе јесене кишнице, избијају оне свуда из земље и расту, што по ријеч као — гљиве. Оне су врло храниве, готово као и месо, а њихова особита течност је свакоме позната. Па није онда чудо, што су радо виђене на столовима и богаташа и сиромашака. Нарочито су сиротини, која ријетко дође у прилику, да се омрси, гљиве кријенка и јефтина храна. Па кад би још наш свијет умно и хтио, да их у већој множини сабере и онда суши, могла би се зарадити лијепа пара, јер су гљиве на пијацама много тражена и скупа роба. Колико тако нетруне у разним крајевима те скупе робе, да би човјек цијела имања могао кушати за њих да их је све покупио и уновио!

Али гљиве су и опасна ствар за онога, који их добро не познаје, јер има отровних, или, како наш свијет вели — лудих гљива. Било је случајева, да су се и цијеле породице упронастиле, једући гљиве, наравно оне луде. Зато баш и знашамо ми о томе овдје ово неколико ријечи.

покоре, али се, до сада, ни у једном званичном акту, ни један суд у Србији није стављао у сумњу добар глас својих грађана за њихове односе са руским посланством. То је могао учинити само раскрал Милан, то је могао учинити човјек без стида и поноса.

Цео процес води се с намјером, да се угуши народна партија, да се казне њене вође, да у Србији запада терор. По ријечима „Љубе Живковића“ „Његово Величанство Краљ Милан“ одмах посље покушаја, т. ј. кад се диго на калдрми и осјетио се сигурним, узвикнуо је, да је то ствар Панафића и радикала и да ће им се осветити.

Те ријечи Живковић није сам чуо, јер је био далеко од мјеста атентата али су му их непричали други, који су били блиско у моменту атентата. Наравно је, да се у Србији дуго није могло повјеровати у атентат; говорило се да је Кнежевић пуцао на Милана без куршума, вјеровало се, да је читав атентат удешен с циљу да се упропасте радикали.

Ако се одбаци први исказ Кнежевића, да се хтио Милану осветити за његову мржњу према Бошњацима, свакојако излази јасно, да је атентат удешен онај, који жели, да утврди у земљи Миланову власт. Све је то некое од користи, као што је од користи трудеж и слабост Краље.

Посље судске расправе, кад су експерти под заклетвом доказали, да се онаки револвери продају свуд по Београду, да је напуњен био барутом врло слаби и да је револвер савршено нов — било је јасно као дан, да није могао бити ни збора о ма чијем учешћу у атентату, а може бити, атентатор и није хтио да убије него да рани, само да пуца. Које је могао доћи на ум тако безумље? Сигурно, не ни српским родољубима, ни руској политици.

При закључку допустићу себи, да се таксим још једног факта.

Бивши ректор велике школе, г. Панта Срећковић покушио руске штомце и на-

Цијела опасност лежи у томе, што је врло тешко разииковати добре од лудих гљива. Па што је код свега најгоре, јест то, да се у распознавању гљива не дају поставити нека општа правила. Тако ипак иада уопште мишљење, да су мекане или жилиаве гљиве отровне. Али то не стоји, јер има и добрих гљива, које су мекане или жилиаве. Сумњиве гљиве су свакако оне које ударају на гњилоћу, а кад се окусе, стезу уста. Па и то није поспе сигуран знак, јер разни људи и разнага су мириса и куца. Чудан нам примјер у томе дају становници Камчатке. Нашу најотровнију гљиву једу они спрову, а да им ништа не никоди. Татијани опет држе за сумњиву нашу омилу пецурку.

Старе, већ пагњиле гљиве, које су почели нагризати и разни зарезници, ваља избјежавати, па ма оне дружије и добре биле. Исто тако не ваља јести гљиве, у које ма и најмање сумњамо, да нијеју добре. Многи додуше препоручују, да сумњиве гљиве ваља намочити у врућој води, па их онда у другој води кувати, јер да тако изгубе отров. По то се не може препоручити, јер ако су гљиве биле добре, онда тим првим искушањем изгубе много на својој тачности и хранивости, а ако су отровне, опет у њима остане толико отрова, да би човјек настрадао могао. Опрезни Руси приправљају гљиве, ма какве биле, на сљедећи начин. На литру воде упу двје кашике сирћета и нешто соли, па онда ту кувају гљиве два сата. Посље ту воду баци и кувају гљиве у другој чистој води. Али и тако се не постижева права цијел, како смо мало прије рекли.

И боја гљива може човјека да превари. Има отровних и добрих гљива у свима бојама. Али ово треба свако да ухвати: „Гљива, која промијени своју бијелу боју у модру, кад се расегрије, сумњива је, и ако се зна, да има и за јело добрих гљива, које немају своју боју у томе случају.“ Не вреди насигурно ни оно правило, да за јело добре гљиве расту на отворенима мјестима, а отровне на мрачним и влажним, јер се нашло на баш обрнуте случајева.

Из овога, што смо навели, не савједи, да гљива уопште не треба јести и продавати. Наш народ позна неколико врста добрих гљива тако рећи у главу. Ове ваља сабирати, јести и продавати. Осталима, а нарочито сумњивима, даље кућа.

(Кокош, да не квоца.) Добро је, кад кокош у право вријеме квоца, јер другачије не би имали пилућа, али је то невоља, кад она почне квоцати и онда, кад то не желимо, јер се мора хранити, а јаја не носе. Људи који напредно гаје живину, па тако рачунају са сваким јајетом, довели су се и томе, па одикују од квоцања кокоши, које у невријеме квоцају тако, да их затворе у зато спремно сајдуче, па им не дају јести 48 сати. Тог изгледање забораве на квоцање и за 8—10 дана почну опет јаја носити. Тај начин је додуше доста суров, али је користан.

(Како се јаја дуго одрже.) О томе је већ много писано, али нама се чини, да ће сљедећи писати бити најбољи. Ваља

ЛИСТАК.

ИЗ ПРИЈЕКОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Па. Кулаковски.

II.

Немогу улазити у појединости, али ћу по гдје што ипак изијети пред јавност. На суду питају пуковника Влајка Николића, за што је к њему долазио Рус Никола Червеченко, старац, који је давао у Србији и живи од скромне службине. Пашаћ је морао објашњавати, зашто је у Јуну, тек је изишао из тавнице посјетног руског војничког аташе, пуковника Таубе, а за тимем заступника, г. Мансурова. Морао, је шта више објаснити, колико је времена бавио се у посјетама.

Један шпшон извјестио је српски државни суд, да су преговори међу Пашаћем и Мансуровим морали бити особито важни, пошто он, као сауга у посланству није у собу, гдје су господи били, доносио никакве ђаконије. Успоставило се, да је тај шпшон био прије сауга у руском посланству и да је због крађе отпуштен. Успоставило се и то, да се Пашаћ савјетовао, како би му братова сирчад могла ступити у руске школе о руском трошку пошто су сиромашног стања.

„Ја мислим, вели Пашаћ, да не може бити крив ни један Србин, а тијем прије српски политичар, ако има споњаја са руским посланством.“

Таушановић је морао најоштрије разјаснити — причати своје познанство и походе у руском посланству. Србијански листићи, што престављају штампу, не дају ни појама о томе, колико је србијански државни тужилац био драк према Русији. На суду се читао исказ некаког Романа Ништована, момка барона Таубе, о томе, како су савјетовања Пашаћа и Таубе, били важни јер су оба прекидали збор, кад је

он, Ништован, улазио. То је било, бајаги у гостионици Imperial, гдје је становао барон Таубе мало пред полазак му из Србије. Многи су од оптужених, особито Љуба Живковић енергично доказивали, да српска политика мора ићи у сагласност са Русијом.

Шта ово управо значи?

Од кад је постало опасним по српску државу и српске интересе чак и про-сто познанство са Русијом? Ако је већ тако, окле може бити, да је потјерани под-дофинир једног руског пука, пошље више-кратне прошње по Русији, постао српским министром. То је г. Генчић. Окле је то, да су многе екитнице мољакале за помоћ у Русији, па су ти неги дапае gratissimii бившем краљу? Ствар је јасна, Милану требају баш такви људи, а Србији опет требају људи, који имају и цијене блиске однонаје са Русијом. Без обзира на то, што овде — по изразу „Љубе Живковића“ — играју главе, и он за своју не мисли, кад одлете главе тако заслужних људи, као што су Таушановић, Николић, Ђурић — то су људи као родољуби појмили, да је циљ Милану да у овој ствари нађе пута, како би увиједио Русију. Енергички Живковић говори, како се мре само једном и он доказује, да српски народ неће разрива са Русијом, да тај народ стене под тираном. Ко је хтио чути и појмити тај глас, појмио га је. Чак и „Neue freie Presse“ и „Fremdenblatt“ ударили су у друге жинце, предочевали народну буну и савјетовали Милановом суду, да се руководи само правичношћу.

До сада ни једна Србијанска влада није се осмјелила узимати такав топ према Русији. Било је доба напредјака, њихови лнегови проносни су о Русији свакојаке гласове, било је у Србији социјалиста, који су се насиптавали код руских нихилиста у Швајцарској, и ту су Русију сликали узасним бојама, причали о њој чуда и

морао их, да потпуно протее против руске штампе. Ово нијесу учинили ни аустријски ни француски Срби-ђаци и ако су у другом низу година баш у тим земљама могли читати најужасније погрде на Србију. Напомињем само и то, да су многи били просто наморани да приме учешће у том недостојном послу г. Срећковића. За вријеме мога кратког бављења у Београду двојица бивших руских ђака Срба, признали су ми, да је терор толики, да би њих отказ од протеста могао стати лишења комада хљеба, а могли би допанути за то и казмата. Нашло се свакојако руских нигомаца, и који нијесу потписали протеста. Да је онај суд и процес макар у којем крају Јевропе, нема сумње, да би сви оптужени осим Кнежевића па и Кнезовића, који се издао за агента Караборбе-вића, били ослобођени. Овдје то није могуће ни замислити. Нека се судије сјете и Бога и душе, свакојако на крај парнице утицаће и утиче онај, кога у једној броштури што је фигурирала на суду зову демоном Србије.

Опомињем се једне старе изреке из аустријске политике свршетка XVII. и почетка XVIII. вијека, кад је за Ђурђа Браковића-Јегарског с аустријске стране говорено: Ништа рђаво није учинио, али његов затвор захтијевају државни разлози.

Тако је сад у Србији. Ту могу убити правог, „случајно“ премлатити у тавници, свршити га „самоубијством“ — све за то, што тако хоће „Његово Величанство Краљ Милан“. Треба и стрпљење, да има своју мјеру, треба показати с наше стране, да Русија неће казати саму себе смиланцима Милана Обреновића и његове тевабије. Треба показати, да Русија и хоће и може да буде бранич невиним, слабом и не јаким.

најприје одабрати фришка јаја са чврстом љуском и према јасно горућој лампи истражити, да ли које јаје није напукнуто љуске и да ли је унутра бистро. Иза тога узме се на сваких 80 јаја бјеланце једног јајета и шњим се намажу добро она јаја, која хоћемо да на дужи вријеме да оста- вимо. Тако намазана јаја, метну се у плитке кошаре, или на даске у хладном мјесту, гдје допире увијек чист ваздух. Само ваља пазити, да не промрзну. Тако ћемо очувати јаја свијежа по више мјесеци.

„Привредник.“

(Ћубрење воћака.) У баштованству се употребљава разнo течнo љубре. Најобич- није је размутити 2—3 килограма балеге на хектолитар воде и кад то постоји неко- лико дана, заливати њиме воће или што друго у врт. Овчијег љубрета треба на хектолитар воде 1½ до 2 кгр., а голубије има толику исту снагу, кад се само по килограма размути у једном хектолитру воде. Свијежа крв животињска узима се 200 грама на један хектолитар воде. Кад се овако у мањој мјери припреми течнo љубре, може се и одмах како се начини употребити за заливање. Но кад је љубрета у некој мјери размућено, мора стојати бар 10—12 дана да преври и за то вријеме сваки дан га треба промијешати.

Воћка треба хране да развија дрво лишће, цвијет, плод и т. д. За то црпе из земље фосфорне кнејелине, калијума, креча и тако даље. Кад то знамо, морамо пазити да јој увијек додајемо онога што јој нестане. Штадеко љубре брзо ради, али брже и снагу изгуби; минерално љубре ради споро, али трајније, а вјештачко љубре ради и доста брзо, јакo и доста трајно, љубрење воћака изводи се као што је већ и овдје споменуто на ивици воћених жила. Што је старија воћка даље су јој оне најтање, крајње жилице: према томе треба чак у том обиму ископати унаоколо кармић 20—20 цм. дубок, а са ашова широк, и у њега насути течнoг или сагорелог љубрета и затим загријети. Течнo љубре даје се воћњаци још и у јаме које се сврдлом избуше око воћке, али опет даље од стабла према вивци од круне. Течним љубретом треба љубрити по двапут годишње, јер оно петина ради брзо али није трајне снаге. Њиме се љубри у прољеће и у љето, јула мјесеца. Боље је по мање љубрити али чешће.

Ћубрење воћке течним љубретом у цвијету, одмах прије цвјетања и одмах после цвјетања не треба предузимати, осим ако је јако потребно. Но ако се и љубри треба пазити да се не попређубри, јер ће плод одмах опадаати.

Јесене љубрење воћака најважније је, јер се тиме додаје воћци она снага коју је исцрпила хранећи род на себи. Ћубрити воћку није свеједно овако или онако. При том послу главно је, да се воћка поћубри тако, како ће моћи својим егитним жили- цама спроводницима извући снагу из њега и спровести дрвету. Према томе треба знати, да што је дрво у круни шире, тим су и оне егитне жилице од стабла даље. Но њих нема само на крајичцима од жила, него оне и са стране избијају, за то се не мора увијек љубрити само унаоколо у кар- мић како круна носи него се може љубрити и испод круне, (не баш одмах уз стабло) кад се сврдлом избуше јаме испод стабла и у њих залива течнo љубре. Ако се љубри сагорелим љубретом, начине се опет јаме, али подуже, и у њих се засипа љубре.

При овом раду разумије се да ће се десити, да се и по нека жила повриједи, зато се ово ради пажљиво, да се велике озледе не почине на жилама. На малима неће бити велике штете, јер ће их дрво брзо и лако пребољети.

Ако хоћемо да воћка у развијању напредује може се љубрити и у прољеће, а ако је љубрили стога да боље роди, љубри се под јесен.

Воћке које су засађене у лакој и су- вој земљи а добро роде, љубре се течним љубретом од јула до октобра сваке 3—4 недеље једнапут. Воћке које су у снажној и влажној земљи, а не рађају добро, љубре се од октобра до марта са сировим љубре- том које се затрпа у земљу.

Млада дрва која добро терају и рађају, не треба редовно љубрити.

страже, која је своју дужност савјесно извр- шила, а у борби девет крв вијех дана у острошкјем гредам остао је тешко рањен у ноzi, на којој је рамљао и често од ње патио. Био је опће љубљен као народни главар, као добар пријатељ и као врло љубавни човек.

На његов спровод у понедељник по- шли су из Никшића г. војвода Ђуро Пе- тровић и дворски официр г. Мило Церовић са неколико пријатеља и поштовалаца по- којниковићех, а увјерени смо да су из све ближе околине похитали Црногорци, да одаду дужну почаст и признање заслужи- жноме капетану Ђетку.

Јака му родна земља, коју је вјерно служио и синовски љубио!

Монументална црква у Никшићу, коју је Н. В. Господар подигао у славу Св. Василија Острошког а пред душом јунака црногорскијех, погинулијех за неза- висиност Црне Горе, довршена је, те се наодимо побуђени да је опишемо нашијем читаоцима, који је још нијесу видјели. Ду- жина је цркве изнутра 33 метра, ширина 23, а висина 34 метра у кубету, у шупљини којег дијаметар износи 8.50 метара. На кубету су 12 прозора, чиносијех 3.90 метра. Кубе је бакром покривено и на њему се издалека ејаје позлаћени крст; тако исто на звоннику. Цркву изнутра дијеле у три лађе по четири стуба у два реда, и кубе се подиже на сводовима, који се остањају на четири стуба до иконостаса, који затвара олтар у главној лађи. Простори побочни олтару од посљедњег стуба остањени су за спрему и ризницу црквенијех књига, одежда и утвари. Изнад сводова до глав- нијех врата хор је, на који се иде егит- јем степеницама, кје иде до преко 100 степени у звоник. Стубови су ограђени од огромнијех комада бијелог гранита фино оћеланијех; тако исто и перваз сво- дова, који им одговарају. На стубовима биће урезана имена погинулијех јунака за независност Црне Горе. Од истог је камена сва црква с двора ограђена и сва врата и прозори са дотичнијем украсама. Улазак је на сва троје врата уз простране степе- нице величанствене. Под је од бијелијех осмоугаоница и мадријех четверугаоница. Ова величанствена црква подиже се на стан- цу камену а на једном ниском брежуљку до вароши, на који се улази према главнијем вратима уз њекијех 90 нискијех степени, а са страна води колекти пут до цркве, окодо које остаје довољно простора. У самој цркви може стати без етиске преко 1500 душа. Изглед цркве с двора и из- нутра чини најпријатнији утисак — гледаоцу управно душу уздиже и мила- ном испуња. Армонија свијех дјелова ове монументалне грађевине у византинском стилу говори ти, да је ово умјетно дјело архитекте првога реда, које је име у Ру- сији одавна заслужно г. проф. Преображен- ски. Величанству и љепоти цркве потпуно одговара мермерни иконостас, који је овој задужбини нашег Узвишеног Господара приложно данас већ покојни велики на- родни грчки добротвор Андрија Сингрос. Иконостас је у Атини израђен од бијелог мермера, а покрај царскијех двери су два стуба од зеленог мермера и испод престо- нијех икона по плоча у оквиру бијелог. Висина је иконостаса по средини 8 метара, а парексијех двери 2.32; дужина је иконо- стаса 8.50. Престоне иконе су високе 1.85, изнад којих долази други ред икона, а изнад њих тајна вечера, па крст. За ико- ностас ће иконе доћи из Русије. Иконостас су најмјесили два мајстора из Атине а да се ниједан комад ни најмање не окрњи. У цијелом раду око ове цркве, почињући од минавања камења, ниједан радник, помоћу Божејом и Св. Василија, није ни прета прету- као. — До брежуљка, на ком је црква, огра- ђен је велики и лијепо двор, који се састоји из три дијела. Средњему је лице у два реда аркада по 11 сводова, а са страна му до- лазе крила, која су широка по три про- зора, према аркадама, а дугачка по 8 про- зора. Двор се већ покрива и до године на љето биће готов и изнутра. Испред двора ће бити пространа пјаца, а до ње велика башта. Лако је себи представити коли- ко свијем овијем добива изглед Никшића, који се већ и материјално лијепо помагао толиклјем радом; а какав ли морални зна- чај добива са овом најљепшом црквом у цијелом Српству, посвећеном великом Божејем Угоднику, који окупља пред сво- јијем Ђивотом Србе из свијех ерпскијех крајева и од све три вјере!

(Вријеме.) Од прошле недеље као да вријеме хоће да накнади, што је прије покварило. Имамо праве љетне топле дане, који су тако потребити били да дозру бијела жита по планинскијем предјелима и доњи кукурузи, и да се покупе и среде. Уопће узевши овогодишњом љетином можемо бити задовољни. Брда и Зета родила су као икад, а само је никшићко поље пола рода дало, јер су велике кише на нека мјеста доста шкодиле. А то су наше житнице. По осталијем крајевима такођер је род добар био, што најбоље свједоче добре цијене стоке по нашијем пазарима. Цијена су пак свуда да не могу боља бити, а она су према жити, јер је сточарство главни извор нашег народног добростања.

(Карактеристично.) Цариградски Гласник“ био је донио вијест, да му је наша влада забранила улазак у Црну Гору. Ми се на ту вијест нијесмо обазрели, др жећи да је нехотице пао у заблуду, те да ће опорећи ту вијест. Посљедњи број тога листа опет понавља ту неистиниту вијест, изнашајући рачун, колико је штете имао од црногорскијех претплатника, очевидни- јем наизивањем. Врло карактеристично за цариградски лист!

(Из главног одбора за скупља- ње добровољнијех прилога на по- дизање дома умоболнијех.)

(Наставак.)

Курски Губернатор генерал-мајор Граф Алексеје Дмитријевић Милутиин послао је овоме Одбору на горњу сврху 13 рубаља, што чини у а. вр. фиор. 15 и 60 новч. на чему милосрдном Приложнику најујердније благодаримо.

Приложника из племена Бањског

	фор. н.
Г. Барј. Стеван Г. Мирковић	— 2 —
„ Драго Милутинов Мирковић	— 1 —
„ Јован III. Мирковић	— 2 —
„ Лука Ђуров Перовић	— 1 —
„ Божо Вуков	— 1 —
„ Јевто Мирковић	— 1 —
„ Косто Т. Мирковић	— 1 —
„ Илија Р. Мирковић	— 1 —
„ Јевто Перовић трговац	— 3 —
„ Официр Тривко Перовић	— 2 —
„ Чале В. Матовић	— 1 —
„ Ђуро М. Мирковић	— 2 —
„ Гаврило З. Перовић	— 1 —
„ Митар Томов	— 1 —
„ Никола Матов	— 50 —
„ Спасоје Ђуров	— 50 —
„ Јован Стојанов	— 1 —
„ Драго С. Перовић	— 1 —
„ Крето III. Перовић	— 50 —
„ Гојко Томов	— 1 —
„ Ђорђо Пантов	— 1 —
„ Ђоко Ч. Мирковић	— 1 —
„ Ђуро Г. Мирковић	— 1 —
„ Васо II. Мирковић	— 1 —
„ Никола Ј. Мирковић	— 1 —
„ Тривко Мирковић	— 1 —
„ Милутин Кретов	— 1 —
„ Пуле Јолов	— 1 —
„ Максим Матовић	— 1 50 —
„ Кап. Ђетко Пејовић	— 5 —
„ Мерко Лалић	— 2 —
„ Беле Лалић	— 2 —
„ Гојко Марков	— 1 —
„ Глигор Благојев	— 50 —
„ Јован III. Сарић	— 1 —
„ Пуле Голубов	— 4 —
„ Милутин Сарић	— 1 —
„ Лука Кретов	— 2 —
„ Спасоје Мусин	— 1 —
„ Шпиро Матов	— 1 —
„ Марко Томов	— 1 —
„ Лазар Матов	— 1 —
„ Гишо Матов	— 1 —
„ Митар М. Килибарда	— 3 —
„ Петар Савин	— 1 —
„ Митар Пијов	— 1 —
„ Спасоје Васов	— 2 —
„ Алекса Милутинов	— 1 —
„ Тривко Мијајлов	— 1 —
„ Никола Мијајлов	— 50 —
„ Алекса Пајов	— 1 —
„ Благоје Пијов	— 50 —
„ Петар Глигорев	— 1 —
„ Стеван Мушин	— 1 —
„ Раде Јованов	— 50 —
„ Ђуро Баичин	— 1 —
„ Аћим Мусин	— 1 —
„ Гаврило Николин	— 50 —
„ Беле Митров	— 1 —
„ Јанко Мишов	— 1 —
„ Лазар Суљин	— 1 —
„ Васил Дајов	— 1 —
„ Петар Тривков	— 2 —
„ Новица Милутинов	— 1 —
„ Гајо Ристов	— 50 —
„ Спасоје Талов	— 50 —
„ Гајо Спасојев	— 2 —
„ Станко Божов	— 1 —
„ Шуно Ђуров	— 1 —
„ Официр Петар Килибарда	— 2 —
„ Ђоко Суљин	— 1 —
„ Планко Мијајлов	— 1 —
„ Новица Лазарев	— 1 —
„ Митко Мусин	— 1 —
„ Јован Радојев	— 50 —
„ Сава Луцин	— 1 —
„ Поп Вуле Глиговић	— 3 —
„ Ђуро Луцин	— 1 —
„ Илија Митров	— 50 —
„ Панто Митров	— 1 —
„ Симо Пајов	— 50 —
„ Стојан Марков	— 2 —
„ Гаго Ђаков	— 1 —
„ Јоко Јованов	— 1 —
„ Игњат Лашов	— 1 —
„ Стеван III. Сарић	— 1 —
„ Перо Милутинов	— 1 —
„ Пуле Ђивков	— 50 —
„ Никола Кретов	— 1 —
„ Лазар III. Килибарда	— 3 —
„ Мишо Јоков	— 2 —
„ Павле Ђивков	— 1 —
„ Јован Мусин	— 1 —
„ Видак Глигорев	— 1 —

„ Обрен Сарић	— — 4 —
„ Војвода Симо Баковић	— — 10 —
„ Поп Вуле Глиговић	— — 2 —
„ Јевто Ј. Баковић	— — 3 —
„ Барј. Перко Баковић	— — 2 —
„ Живко Лазов	— — 1 —
„ Пејо Перов	— — 1 —
„ Ђоко Радов	— — 1 —
„ Милош Тодоров	— — 1 —
„ Глигор Мушов	— — 1 —
„ Ђоко Илин. Ђуричић трговац	— — 2 —
„ Тривко М. Томашевић	— — 1 —
„ Милутин Томашевић	— — 1 —
„ Муса Рајов	— — 1 —
„ Пуле Шћепанов	— — 1 —
„ Митар Адамов	— — 2 —
„ Јоле Николин	— — 1 —
„ Марко Лазарев	— — 50 —
„ Никола Баковић	— — 2 —
„ Ђоко Шћепанов	— — 1 —
„ Станко Кретов	— — 1 —
„ Шоле Баковић	— — 2 —
„ Тодор Баковић	— — 1 —
„ Никола Окичин	— — 50 —
„ Ђуро Баковић	— — 5 —
„ Спасоје Мујов	— — 50 —
„ Раде Попов	— — 1 —
„ Симо Ђуричић	— — 3 —
„ Рако Бојов	— — 2 50 —
„ Мило Стојанов	— — 50 —
„ Аћим Голубов	— — 1 —
„ Јован Тодоров	— — 1 —
„ Милош Пејов	— — 50 —
„ Бајо Прентов трговац	— — 2 —
„ Сава Томов	— — 1 —
„ Јока Ђуров	— — 1 —
„ Тодор Милутинов	— — 50 —
„ Мишо Митров	— — 50 —
„ Живко Вудов	— — 50 —
„ Живко Пејов	— — 1 50 —
„ Благоје Савин Ђуричић	— — 2 —
„ Шпиро II. Томашевић	— — 1 —
„ Машо Драгов	— — 50 —
„ Толе Петров	— — 50 —
„ Видак Јованов	— — 50 —
„ Дука Петров	— — 50 —
„ Ђуро Пурков	— — 50 —
„ Симо Милошев	— — 50 —
„ Мато Шпиров	— — 50 —
„ Митар Ђоков	— — 50 —
„ Гаврило Вуков	— — 50 —
„ Никола Милутинов	— — 50 —
„ Лале Гајов	— — 50 —
„ Дајица Зечевић	— — 50 —
„ Ђоле Радов	— — 50 —
„ Никола Максимов	— — 50 —
„ Јоко Гаков	— — 1 —
„ Миле Јаковов	— — 1 —
„ Тодор Мрдаков	— — 1 —
„ Ђуро Лазарев	— — 1 —
„ Беле Рилов	— — 50 —
„ Анто Ремов	— — 50 —
„ Рамо Ђеланов	— — 50 —
„ Мијајло Марков	— — 50 —
„ Мато Бајов	— — 50 —
„ Милош Пајов	— — 2 —
„ Петар С. Баковић	— — 1 —
„ Риста Ђ. Баковић	— — 2 —
„ Јово Тодоров	— — 1 —
„ Барј Косто Томашевић	— — 2 —
„ Спасоје Ђ. Томашевић	— — 1 50 —
„ Гиле Мујов	— — 1 50 —
„ Ђоко Ђ. Томашевић	— — 1 —
„ Лука Ђ. Томашевић	— — 1 —
„ Ђоко Којов	— — 1 50 —
„ Никола Даков	— — 1 —
„ Симо Николин	— — 50 —

Свега фиорина а. в. 227 60

Од првих приложника 12234 46

Укупна сума до данас 12462 06

Сувише 50 ока жита 1 ован и 7 надница.

(Наставиће се.)

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Георгиос Аверов,) велики грчки на- родни добротвор умро је овога љета у Александрији, у 82 године. Кад су му биле 22 године, дошао је Аверов у Мисир, гдје је стекао велико богатство. Али велик дио свог иметка раздавао је он у патри- отске и чојекољубиве сврхе. Тако је дао за одржање олимпијских игара саградити у Атини стадијум, који га је стојао мили- јон драхма. Он је подигао такођер и поли- технику у Атини са трошком од 500.000 драхма а оставио је ове записе: два и по милијона драхма за грчко бродовље, мили- јон драхма за изградњу стадија, 500.000 драхма за градњу ратарнице у Лариси, милијон драма за конзерваторију у Атини, а милион за ондашњу политехнику. Своме родном мјесту оставио за добротворне сврхе један милијон драхма, грчкој општини у Александрији 1½ милијон драхма, опеер- ваторијама у Атини и на јонском острву 500.000 драхма и т. д. Његова добра при- падају опет грчкој држави, а остатак од његова иметка од једног десет милијона прелази у власништво његова синовца, посланика Георгиоса Аверова. У знак жа- лости били су 23 јула бурзе и позоришта затворени. На лијес положили су вијенце пријестолонашљедник Константин као ре- генат, краљица Олга и грчко министарство.

(Руска индустрија.) За вријеме од 1. јула 1898. па до 1. јануара 1899. год. про- изведено је у Русији 11,409,625 виједра

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 24 септембра.

† Капетан ЂЕТКО ПЕЈОВИЋ.

У недељу је умро у Тулању, послеје кратког боловања, Ђетко Пејовић, бањан- ски капетан, још у јаккој снази, у првијем шездесетијем годинама. Ова непадна вијест ожалостиће свакога доброга Црногорца, јер је покојни Ђетко био крилати јунак на бојном пољу, а вјеран и поуздан Господару и отаџбини у вршењу капетанске дужности у своје племену. Покојник се одликовао у јунаштву особито у посљедњем рату. На Вучјем Долу био је један од вођа пред-

милитариса, или за 484,268 виједра мање него у прошлогодишњој кампањи. О овој години било је на стоваришту 9,111,106 виједра; а извезено га је до нове године 626,911 виједра, док га је међу тим у земљи потрошено 12,153,571 виједра. —

У 23 руске губерније постоји 237 фабрика за производњу шећера од репе; а за производњу шећерне репе употребљено је 367½ хиљада десјатина земљишта. Производња репе изнијела је у 1897. години 370 мил. пуда. У 36 шећерних фабрика постоје одјељења за рафинарију, а осим тога има 19 нарочитих рафинарија у Русији.

У ових 65 рафинарија израђено је од 1. септембра 1897. до 1. септембра 1898. године 24½ мил. пуда рафинованог шећера, 400 хиљада пуда бијелог и 43 хиљаде пуда жутог ситног шећера, 59 хиљада прашина и 386 хиљада пуда рафинованог сирупа.

У земљи је потрошено 33,364,180 пуда, а извезено га на западну страну 6,425,372 пуда, и за Азију (у главном за Персију) 2,165,484 пуда.

(Цијена робова у стара времена.) За вријеме огромнога римскога царства продавали су обичне робове — раднике од прилике за 200 фиор. напосаго понца. По постојећим великим битке, после које би се силно робље довело у Рим, падала му је цијена тако ниско, да је до 100 робља пуђено и продавано за 14 и 16 фиор. Вјешти радници, умјетници и занатлије, наравно да су били скупљи. Вјешт пртар вредио је од прилике 700 фиорина, ковач 1000 фиор., изврстан и вјешт кувар 6.000 фиор. позоришни глумци или глумица по 12 хиљада фиор. чувен и искусан доктор 24 хиљаде фиорина.

(Освета и љубав.) Дођу двоје младих пред олтар да се вјенчају. У онај мах, кад је невјеста тресла да изјави свенштенику, да има вољу удати се за вјереника свог, она оде испред олтара и поквари сватове. То је учинила из освете. Њен вјереник удварао се њој још прије неколико година, али је онда узео њену сестру. Прије неког времена она умре, а човјек нађе у том утјеху, да узме за жену своју стару љубавницу. И све донде, док нијесу отишли у цркву на вјенчање, осјећао се младожења сретним и блаженим, што му је стара љубав наово прогорела. Пред олтаром пак зацрило му је пред очима и он је осјетио љубавну стријелу женске освете.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БЕЧ, 19 септембра. — Листови доносе да ће Клари саставити министарство.

ПАРИЗ, 19 септембра. — Државни суд је отпочео испите са Дерулодом, који изјавио да неће одговарати, јер не признаје јурисдикцију државног суда, него се ресервира да говори на јавној расправи. Дерулед је опет одведен у тамницу. Говори се да је влада одлучила, да сазове камаре 7/11.

ПРЕТОРИЈА, 19 сеп. — Чине се велике ратне припреме. Ратно стање ће бити проглашено у поведјелник. Обустављена је инострана пошта.

БИОГРАД, 20 сеп. — Ратни суд је осудио за веленадају протопопа Милоја Барјактаровића на 15 година робије у Крагујевцу. Краљевскијем указом укшнуто је објасно стање у биоградском округу, тако је ратни суд престао дјеловати.

ЛИМОЖ, 20 септембра. — При отварању споменика подигнутог дјец, која су погинула 1870, министар Милеран (социјалиста) држао је патриотску бесједу, рекавши, да се опет сјутра понове исти догађаји, да би сви без изнимке марширали против упадача, уједињени по заставом француском.

БЕЧ, 21 септембра. — Цар је примио оставку Туцовог кабинета, а примио састав чиновничког министарства под просједничтвом грофа Кларна, штајерског гувернера.

ПЕТРОГРАД, 21 сеп. — „Руска телегр. агенција“ доноси од свог специјалног извјештача из Биограда: пошто је биоградска влада озбиљно опоменута на тешки утисак, који

свуда а особито Русији учинила престога пресуда пријеког суда против оптуженијех у политичкој парници без доказа поузданијех, Манзуров је добио наредбу да остави Биоград, оставивши секретара легације Нелидова да води текуће послове. Услед овог саопштења Манзурова, преставници Француске и Италије по наредби својих влада учинили су сличне кораке код биоградске владе.

ЛОНДОН, 22 сеп. — У круговима добро обавјештеним мисле да нема никаква изгледа да ће се поново започети преговори са Трансвалом.

БЛОМФОНТЕН, 23 сеп. — Инглоска војска прешла је границу Оранжеве републике код Кимберлеја.

ЛОНДОН, 23 сеп. — „Рајтер“ доноси да ни у званичном круговима није ништа познато о Кригеровом ултиматуму инглеској влади.

БРИСЕЛ, 23 сеп. — По вјестима поузданог извора Кригор је управно ултиматум Сализборију, тражећи да се повуче инглеска војска кроз 48 сати са трансвалске границе. Ипак ова вјест није још званична.

ЛОНДОН, 24 сеп. — „Рајтер“ оповргава вјест, да је Инглеска објавила рат Трансвалу. Из јужне Африке стижу вјести, које се противурјече. Вјест да је инглеска војска прошла оранжеву границу званично се оповргава.

СУДА, 24 септембра. — Грчка Краљица Олга кренула је са Крита на руском броду „Русија“ пут Атине, уз најодушевљеније акламације.

ОБЈАВА.

По постојећим уговорима између Црне Горе, Инглеске, Италије, Француске, Србије и Грчке сви они трговци, који увозе трговину из поменутих земаља, морају да при увозу робе у Књажевину уз рачун о вриједности исте, поднесу један од следећих докумената. Или:

Декларацију вриједности учињену пред одређеним чиновником у мјесто, одакле је роба. Или:

Декларацију вриједности издату од стране трговачке камаре из мјеста, одакле је роба. Или:

Декларацију вриједности учињену пред књ. црногорским консулом из најближег мјеста, одакле долази трговина.

Роба која не буде снабђена једним од споменутих докумената, сматраће се, као да долази из државе, са којом Црна Гора нема уговора, и према томе књ. финансијалне Власти наплаћиваће ђумрук.

Ово се јавља свакоме знања и управљања ради.

КАНЦ. МИН. ИН. ДЈЕЛА.

(6—6)

ОБЈАВА.

Илија Шћеназов Павићовић из Рсојевића у Бјелопавлићима пошао је био назад седам година у Србију, одакле је прешао у Румунију и до назад године дана јављао се своме брату Саву. Прошла је година а да се више ништа о њему не зна, услед чега се умољаје сваки онај, који би ниго о поменутом Илији знавао, да би доставио

МИНИСТ. ИН. ДЈЕЛА.

(1—3)

Објава.

Возна пошта полази сваки дан од Цетиња за Котор у подне — осим: *сриједи* кога дана полази у 8 сати у јутро и стиже у Котор у 2 сата по подне, има везе са брзовозним паробродом Унгар.-Хрв. Друштва који полази исти дан у 3 сата по подне из Котора за Ријеку (Фјуме) и осим *ишеса* ког дана полази у 7 сати прије подне и стиже у Котор у 1 сат по подне, има везе са брзовозним паробродом Лојдовога Друштва, који полази исти дан у 2½ сата по подне из Котора за Трет.

Из *Котора* за Цетиње возна пошта полази сваког дана у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати прије подне.

Из *Цетиња* за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне и стиже у Подгорицу у 6 сати по подне.

Из *Подгорице* за Цетиње полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати прије подне.

Из *Подгорице* за Никшиће полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже у Никшиће у 11 сати прије подне.

Из *Никшића* за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне, стиже у Подгорицу 6 сати по подне.

С *Пристани* за Бар полази сваки други дан (почевши на 1 јануар ов. год.) у 6 сати прије подне, долази у Бар у 6¾, полази из Бара за Вир у исте дане у 7 сати прије подне, долази на Вир у 12 сати на подне.

С *Вира* за Бар полази сваки други дан (почевши на 2 јануара ов. год.) у 6 сати прије подна, долази у Бар у 11 сати, а полази за Пристан у исте дане у 11¼ сата прије подне, долази на Пристан у 12 сати на подне, осим неђељом и уторником (у које дане има везе са паробродом Даницом), полази с Вира у 9 сати пред подне и стиже на Пристан у 3 сата после подне.

Цетиње, 13 јануара 1899.

У п р а в а

Књ. Цр. Пошта и Телеграфа.

Напомена.

Пароброд Лојдовога друштва полази из Котора за Бар сваког понеђелника у 5 сати из јутра, долази у Бар у 10, полази за Улцињ у 11½ пред подне и продужују за Крф, дотичући: Медоу, Драч и Валоне, а у повратку из Крфа долази у Улцињ сваке суботе у 4 сата из јутра, полази за Бар у 6, а из Бара за Котор у 10 пред подне.

ОБЈАВА.

Са којом својевољно износим моју кућу на продају.

Иста се налази на Цетињу на главној пјаци. Кућа је двокатна. На горњем кату има двије камаре и кухину, а на доњем бутигу и пећ.

Ко би имао вољу исту купити може се — ради погодбе — пријавити доле потписаном — власнику или мојему синовцу Милу Дожићу, који стоји на Цетињу.

М. Дожић, архимандрит.

Број 67
60 (5—6)

Објава.

У овдашњој Финанцијалној Управи заостала је следећа роба за коју се нико не пријављује:

Свите једна бала

Постава једна бала

Сапуна двије кашете.

То се овдјем обраћамо власницима горње робе да се са чистим рачунима пријаве овој Управи, до 20. Октобра 1899. и да плате припадајућу таксу и друге трошкове. У рачунима мора бити јасно означена врста и количина робе, знакови, бројеви, коме је упућено и кудијен. Ако све ово не поднесе овој Управи, до реченог дана, то ће се на тај дан роба продати да се намири Државна такса и остали трошкови; а послје реченог дана губи свако право на потраживање.

Број 402.

Подгорица, 14. Септембра 1899.

УПРАВА ФИНАНЦ. ПОДГОРНИЧКЕ.

Број 69
112 (2—3)

ОБЈАВА.

Из слободне руке продајем моју кућу, налазећа се, између кућа: Луке Ивановића и Јане Перове, у „Катунској улици“, број 146. — Ко је вољан исту купити нека ми се пријави до 20 октобра ове године.

Цетиње, 17 септембра 1899.

Томо Мирковић.

Број 70
40 (2—2)

Господу трговце и експортере **сувих Шкоранаца и сланих Јегуља у врећама**, умољавам да ми се одмах са понудама и цијенама писмено јаве, јер ћу ове јесени требати приличну количину поменутих риба.

Lazar L. Dimitrievich

Trieste.

Број 71
34 (1—3)

ОБЈАВА.

Подписати обзнањујем да ћу од данас до 1 Марта 1900 год. продавати Црногорску биру, по 6 новчића кватр, бачву фиорина 5. 20 и кашету ботилва од 2½ кварта фиор. 9. 50 повч.

Ово распродајем на моју штету пошто сам од госп. Кривокапића узео количину од стотину хиљада кила.

Петко Најевкић.

Број 72
49 (1—2)